

УДК 627.326

Гаврилюк О. – ст. гр. ПКМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОЦІНКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ

Науковий керівник: ст.викладач Гринчуцька С. В.

Gavrilyuk O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

EVALUATION OF THE PROBABILITY OF BANKRUPTCY USING ECONOMICAL MATHEMATICAL MODELS

Supervisor: Senior Lecturer Hrynychutska S.

Ключові слова: банкрутство, ймовірність, фінансова стійкість, модель

Keywords: bankruptcy, probability, financial stability, model

Процеси стабілізації фінансового стану сільськогосподарських підприємств, що розпочалися останніми роками, поки що не набули незворотного характеру. Фінансовий стан багатьох підприємств ще нестабільний, що зумовлює ризики банкрутства, низький рівень дохідності сільського населення та негативний вплив на економіку переробних, обслуговуючих та інших галузей і сфер економіки. Фінансова нестабільність більшості сільськогосподарських підприємств створює загрозу продовольчій безпеці держави. Тому здійснення заходів з їхнього фінансового оздоровлення з метою забезпечення платоспроможності, прибутковості та стійких конкурентних позицій у сучасних умовах набуло особливої актуальності.

Використання моделей оцінки схильності підприємства до банкрутства дістало значне поширення в міжнародній практиці, що зумовлено такими їх перевагами, як незначна кількість значущих показників, які забезпечують високу точність результатів за умов невеликої трудомісткості використання; забезпечують інтегральну оцінку і дають можливість порівнювати різноманітні об'єкти; інформація для розрахунку усіх показників відображається у звітності, а отже є доступною. Проте, в більшості цих моделей основна увага концентрується на певному факторі, що викликає певні суперечності. Деякі моделі оцінюють схильність підприємства до банкрутства на основі показників рентабельності та ділової активності (модель Альтмана, модель Г. Спрінгейта, модель Р. Ліса та ін.). [1] Хоча орієнтація цих моделей на фактори рентабельності та ділової активності не завжди є виправданою. Адже, з одного боку, збитковість підприємства і є свідченням загрози банкрутства, але це не означає, що підприємство обов'язково має збанкрутувати. З іншого боку, висока рентабельність не виключає можливість банкрутства, оскільки може супроводжуватись незадовільними показниками ліквідності та фінансової стійкості, що є свідченням загрози банкрутства.

Розрахунок результатів ймовірності банкрутства сільськогосподарського підприємства здійснено на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю "Святець", що на Тернопільщині.

Порівняння результатів дослідження загрози банкрутства за різними методиками запропоновано в таблиці 1.

Таблиця 1

Імовірність банкрутства ТОВ «Святець» за різними моделями за 2013-2015 роки

Імовірність банкрутства за моделлю	2013 рік		2014 рік		2015 рік	
	Значення	Результат	Значення	Результат	Значення	Результат
Таффлера $Z > 0,3$	1,025	Можлива подальша діяльність підприємства	1,39	Можлива подальша діяльність підприємства	0,93	Можлива подальша діяльність підприємства
Ліса $Z > 0,037$	0,46	Можлива подальша діяльність підприємства	0,06	Можлива подальша діяльність підприємства	0,08	Можлива подальша діяльність підприємства
Матвійчука $Z > 1,104$	3,12	Можлива подальша діяльність підприємства	2,05	Можлива подальша діяльність підприємства	3,242	Можлива подальша діяльність підприємства

В цілому отримані результати імовірності банкрутства підприємства розраховані, на основі вітчизняних, та західних моделей, свідчать про задовільний фінансовий стан підприємства і низький ризик банкрутства підприємства. Позитивна динаміка розрахованих результативних показників у 2015 р., вказують на покращення фінансового стану підприємства, підвищення його фінансової стійкості, а відповідно і незалежності від зовнішніх джерел фінансування, тобто покращення можливості здійснювати свою діяльність за рахунок власних коштів.

Література:

1. Коваленко О.Ю. Використання статистичних моделей діагностики банкрутства при прогнозуванні фінансового стану підприємств / О.Ю. Коваленко // Таврійський науковий вісник. – 2011. – Вип. 75. – С.238-247.
2. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.2014 № 2343-ХІІ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>